

אור ההליכות

הליכות עם ישראל עמותה להפצת ערכי היהדות הנאמנה « מכון מש"ה לחקר משנת הרמב"ם

גלין 100
חודש שבט תשע"ו

אור ההליכות – אור פני ה'

הרה"ג רצון ערוסי שליט"א

כל יום אנו מבקשים מה' בסיום תפילת שמונה-עשרה "שים שלום טובה וברכה, חן וחסד ורחמים עלינו ועל ישראל עמך. וברכנו כולנו כאחד ממאור פניך, כי ממאור פניך נתת לנו ה' א-להינו תורה וחיים, אהבה וחסד, צדקה ושלום. וטוב בעיניך לברך את עמך ישראל בכל עת בשלום. בא"י המברך את עמו ישראל בשלום".

ברור הדבר, שאין כוונת ברכה זו רק לשלום בינינו ובין אויבינו, אלא גם לשלום בינינו לבין עצמנו, בינינו לבין יצרנינו; שהרי בלבה של ברכה זו, אנו מבקשים מה' "וברכנו כולנו כאחד, ממאור פניך", ובקשה זו אינה עניין לעם הנאבק על קיומו נגד אויביו, אלא היא עניין לעם אחד ומיוחד, ששואף להיות עם ה', עם ערפי ויעודי. ולכן אנו מבקשים מה' שיברך אותנו ממאור פניו, תורה וחיים אהבה וחסד צדקה ושלום.

אולם כיצד ע"י אור פני ה', שהוא אור התורה, נזכה ל"ויחַנְךָ", להיות בעלי חן, להיות מחוננים, להיות ראויים לחנינה, וכיצד מאור פני ה' נזכה לתורה ולחיים, אהבה וחסד צדקה ושלום? התשובה לכך היא כפולה:

אולם כיצד ע"י אור פני ה', שהוא אור התורה, נזכה ל"ויחַנְךָ", להיות בעלי חן, להיות מחוננים, להיות ראויים לחנינה, וכיצד מאור פני ה' נזכה לתורה ולחיים, אהבה וחסד צדקה ושלום? התשובה לכך היא כפולה:

(א). לימוד תורה הלכה למעשה מאפשר לכל אחד מאתנו ולכולנו כאחד, להיות בעלי חן, מחוננים וראויים לחנינה, ולהיות בעלי תורה, אהבה וחסד, צדקה ושלום.
(ב). לימוד התורה, פנימיותה, טעמיה וסודותיה. בלימוד זה אנו שואפים להידבק בצור העולמים וְלִילֵךְ בדרכיו. מה הוא רחום, אף אתה יהיה רחום. וכיוצ"ב אף כל אחד מאתנו רוצה לִיאֹר באור תורת ה'. היעד בלימוד זה הוא להיות כמלאך ה'.

"אור ההליכות" נועד להאיר לנו, לכל אחד מאתנו, ולכולנו כאחד, את אור ההליכות התורה ואת אור ההליכות ה'"

זוהי ברכת השלום, כלומר השלימות האמיתית, ליחיד ולכלל ישראל. והיא בברכת כהנים ובברכת שים שלום, ועושה שלום במרומו, הוא יעשה שלום עלינו ועל כל עמו ישראל. אין פלא, שאנו אומרים בר"ה, עת שאנו מרועעים את יצרנו, ומתדבקים ביוצרנו, "אֲשֶׁרֵי הָעָם, יִדְעֵי תְרוּעָה. ה', בְּאֹר פְּנֵיךָ יִהְיֶה לָנוּ. בְּשִׁקָּה, יִגִּילוּ כָּל הַיָּם וּבְצִדְקָתְךָ יִרְאוּ". לכן "אור ההליכות" נועד להאיר לנו, לכל אחד מאתנו ולכולנו כאחד, את אור ההליכות התורה ואת אור ההליכות ה'. כי באורו נראה אור, באור חיי המעשה ובאור חיי האמונה.

אין זה מן הדברים הקלים לפענח כוונת חכמים בביטוי 'מאור פני ה' (למשמעויות הביטוי 'פנים' ראוי רבינו, מו"נ ח"א, לז). ואין אנו מתיימרים לקבוע מסמרות בפירוש ביטוי זה, רק לתת כיווץ חשיבה.

יש לזכור שלפני ברפת שים שלום, נאמרת ברכת כהנים, והברכה האמצעית שבה היא "ואר ה' פניו אליך ויחַנְךָ" (במ' ו, כד). ודרשו בספרי על פסוק זה: "יתן לך מאור פנים. ר' נתן אומר: זה מאור השכינה, שנאמר: "קוּמִי אוּרִי כִּי בָא אוֹרְךָ, וּקְבֹד ה' עִלְיָךְ זָרַח. כִּי הִנֵּה הַחַשְׁקָה יִכְסֶה אֶרֶץ, וְעֶרְפֶּל לְאֶפְיָיִם; וְעִלְיָךְ יִזְרַח ה', וּקְבֹדוֹ עִלְיָךְ יִרְאֶה". אֲ-לֵהִים יִחַנְנוּ וְיִבְרְכֵנוּ, יֵאָר פְּנֵינוּ אֶתְנוּ סֵלָה". ואומר: א-ל ה' ויאָר לנו. ד"א: יאָר - זה מאור התורה, שנאמר: כי נר מצוה ותורה אור".

יזכנו ה' לִיאֹר באור התורה וְלִיאֹר באורו, ושנזכה גם לראות בבניין בית מקדשנו ובהתגלות אור השכינה. ויקים בנו מקרא שכתוב: "קומי אורי כי בא אוֹרְךָ, וכבוד ה' עליך זרח".

שלושה פירושים נאמרו: (א). הראשון, שה' יתן לנו מאור פנים. פירוש זה מתאים רק ל"ואר ה' פניו אליך", ולא מתאים לבקשה שה' יברכנו ממאור פניו.
(ב). והפירוש השני, שה' ישרה שכינתו בתוכנו. כלומר, נזכה שאור

העלון מוקדש לזכרו של ר' אהרן ב"ר שמואל חמד' ע"ה

הליכות עם ישראל-עמותה להפצת ערכי היהדות הנאמנה

רח' נחל גמלא 2, קריית אונו, ת.ד. 211, מיקוד: 55100

בשיתוף: "אורות יצחק", גרעין תורני קהילתי - מודיעין

- מכון תורני לחקר מנהג העדות
- שבתות עיון וירחי כלה
- כולל אברכים
- ארגון "אשת היל"
- בית מדרש לדיני הממונות
- המרכז העולמי למשפט התורה

כנס דיני ממונות ה-25

כמו כן, עלו סוגיות רבות ואקטואליות, ובהן מינוי נשים למשרות ציבוריות והלכתיות (רבניות, משגיחות כשרות), מינוי והדחת דיינים ועוד. ארגון "כינור" בראשותה של **הרבנית שרה ערוסי מנב"ת** ארגן לנשות הרבנים כנס מקביל בסימן **"מנהיגות נשית זקה לחוסן המשפחה"**.

בנוסף, התקיים משפט מבוים בנושא אקטואלי בהוצאת "כתב סירוב", וכן כנס הדיינים העשירי לדייני בתי הדין לממונות בשיתוף מכון 'משפטי ארץ' שעסק השנה בסוגיית "עדות מומחה" בדן התורה.

במלון "רמאדה" בירושלים עיה"ק התקיים הכנס לדיני ממונות השנתי המחזור ה-25 חצי יובל, של עמותת "הליכות עם ישראל" מיום רביעי עד מוצ"ש, ד' - ז' טבת תשע"ו (19-16 לדצ' בראשותו ובניצוחו של מו"ר הרה"ג **רצון ערוסי שליט"א**, רב העיר ק"א וחבר מועצת הרה"ר.

על רקע סערות מינוי הדיינים ורבני הערים בשנה האחרונה, הנושא המרכזי בו: **"מינויים ציבוריים ונבחרים ציבור במשפט ובהלכה"** - מינוי רבנים, דיינים, דייני בתי דין לממונות, שופטים, שרים, ח"כים, ראשי ערים וכיוצא בהם. דרכי מינוי, דרכי בחירה, היחס בין הממונים לנבחרים, חובות זכויות הממונים והנבחרים והאפשרויות לפיסולם. בכנס אשר כלל מספר שמונה מושבים השתתפו הרבנים הראשיים לישראל בהווה **הראשל"צ הגר"י יוסף והרה"ר הגר"ד לאו**, ובעבר **הראשל"צ הגרש"ם עמאר**, שרים, ראשי ועדות בכנסת, חברי כנסת ואישי ציבור, וכן - רבנים, דיינים, שופטים, עו"ד, משפטיים ושוחרי משפט התורה בכל אתר ואתר. ניתן לצפות בשידורים חוזרים מהכנס בקישור: (<http://net-sah.org/video/24151>)

במהלך הכנס קראה שרת המשפטים הגב' **איילת שקד** להקמת ועדת היגוי לקידום המשפט העברי במדינת ישראל בראשות מו"ר (לדברי שרת המשפטים ראה בעלון זה).

דברי שרת המשפטים איילת שקד, בכנס דיני ממונות ה-25

והשלום של מורשת ישראל". אלא שכידוע, על דרך הכלל בתי המשפט מתעלמים למעשה מן המסורת המסוימת וממסורת המשפט העברי, הן לפרשנות החוקים והן למילוי לקונות בחוק. הם מעדיפים לפנות לשיטות משפט אחרות וזרות, ולא למשפט העברי פרי עמלם של מיטב המוחות של עמנו, מרבי עקיבא ועד הרמב"ם ומרבי יוסף קארו ועד הרב קוק והבאים אחריהם. יש להצטער על כך ולפעול לתיקון המעוות. וכבר קבע השופט פארוך-אבות לעמוד מרחוק, נאה לנו אנשי המשפט פארוך-אבות לעמוד מרחוק, להתייחס בזלזול או אפילו בשוויון נפש בלבד לאוצרות תרבותנו?"

לדעתי, המשפט העברי צריך ויכול להיות אחת החוליות המקשרות בין ערכי העבר ובין ערכי ההווה וצרכיו לא ברמה ההצהרתית בלבד. כי שוב, זה חיוני למדינת ישראל כמדינה יהודית. חוקים שחוקקה הכנסת, כגון: חוק השומרים, חוק עשיית עושר ולא במשפט, חוק המרשם הפלילי ותקנת השבים, חוק לא תעמוד על דם רך, חוק החולה הנוטה למות ועוד, שהושפעו עמוקות מן המשפט העברי - מוכיחים שגישור זה אפשרי וקניב פירות יפים. כך מוכיחים גם פסקי הדין הרבים שבהם מיטב שופטי ישראל בעבר ובהווה שואבים מלוא חופניים מאוצרות המשפט העברי. ברור שאין אפשרות להעתיק את הנורמות שהתגבשו בגלות בהעדר עצמאות וריבונות למציאות ימינו אל תוך מערכת המשפט הישראלית. צרכי החברה אינם של קהילה אלא של מדינה, והמציאות החברתית-כלכלית גם היא השתנתה לבלי היכר. כך לדוגמה ביחס למעמד האשה וכן גם לגבי זכויות עובדים ועוד.

קריאתי אינה איפוא להקלה מן המידה של המשפט העברי, אלא לקיום דו-שיח אמיתי ואמיץ בין המשפט הישראלי ובין מקורותינו התרבותיים והלאומיים.

אני תקווה, שגם זה יתרום לדו-שיח זה, ובכונתי להקים ועדת היגוי, ואני אשמח אם אתה, הרב רצון ערוסי תעמוד בראשה, שתקיים את הדו שיח הזה, ותבוא אליי עם המלצות ודברים שאנחנו יכולים לעשות יחד. אני מאחלת לכם הצלחה רבה, ואני בטוחה שאנחנו כלנו נוכל לייקנות מהפירות של הכנס הזה.

"חוק יסוד זה מטרתו להגן על כבוד האדם וחירותו כדי לעגן בחוק יסוד את ערכיה של מדינת ישראל כמדינה יהודית ודמוקרטית". אחד הביטויים ליהדותה של המדינה הינה מרכזיותו של המשפט העברי במערכת המשפט בישראל, כפי שקובע נשיא בית המשפט העליון לשעבר, פרופ' אהרן ברק: "מדינה יהודית היא מדינה שערכי החירות, הצדק, היושר והשלום של מורשת ישראל הם ערכיה. 'מדינה יהודית' היא מדינה שערכיה שאובים גם ממסורתה הדתית, שהתנ"ך הוא הבסיס שגם פנייה, ונביאי ישראל הם יסוד מוסריותה. 'מדינה יהודית' היא מדינה שהמשפט העברי ממלא בה תפקיד חשוב. 'מדינה יהודית' היא מדינה שבה ערכיה של תורת ישראל, ערכיה של מורשת היהדות וערכיה של ההלכה היהודית - הם חלק מערכיה הבסיסיים. על ערכים אלה לומדים מתוך עולמה של ההלכה עצמה. אלה הם מים שאין להם סוף". הם כוללים ערכים של מדינת ישראל כמדינה יהודית ברמות הפשטה שונות, החל בדין ספציפי בסוגיה פלילית וכלה בערכים מופשטים כגון 'זאתה לרעך כחוק', 'זעשית הישר והטוב'. מצויים בהם ערכים פרטיקולריים ואוניברסליים, הם כוללים ערכים שהתפתחו בהיסטוריה של עם ישראל לדורותיו, והם הם ערכים המשלימים זה את זה ואינם סותרים זה את זה. זהו עולם ומלואו".

בספרו "שופט בחברה הדמוקרטית" מדגיש הנשיא ברק, שהפנייה למשפט העברי אינה פנייה למשפט זר. והוא מוסיף: "מקומו של המשפט העברי יתרחב אם המשפט העברי יילמד. משקלו הוא פונקציה של הידע עליו. מקווה אני כי ידע זה יגבר, אלא שהצעות לחוד ומעשים לחוד". המשפט העברי, שהוא פאר היצירה היהודית במשך אלפיים שנה ושניתן להביא עוד ועוד ציטטות לשבח מפני שופטים ומשפטיים, עדיין לא קנה את השביתה הראויה לו במערכת המשפט שלנו, כנראה בעיקר מתוך חוסר הידע עליו. הנה מן המפורסמות הוא, שבשנת 1980 נחקק חוק יסודות המשפט אשר ניתק את הזיקה של המשפט הישראלי ל- Common law (=המשפט המקובל) האנגלי, ובמקום זיקה זו נקבע: "ראף בית המשפט שאף משפטית הטעונה הכרעה ולא מצא לה תשובה בדבר החקיקה בהלכה פסוקה או בדרך של חקיקה, יכריע בה לאור עקרונות החירות, הצדק, היושר

"המשפט העברי - פאר היצירה היהודית ואחת החוליות המקשרות בין ערכי העבר ובין ערכי ההווה"

מכונן היקרים, הרב ד"ר רצון ערוסי - נשיא הכנס, רבה של קריית אנו וחבר מועצת הרבנות הראשית לישראל; עו"ד משה פולסקי, עו"ד שמעון יעקובי - היוע"מ של בתי הדין הרבניים; והפנתח, חברי אמי"ת כהן, חבר מועצת עיריית רחובות.

בפתח דבריי אני מבקשת לברך את יוזמי כנס חשוב זה ה-25 במספר, ובראשם אותך, הרב ערוסי. יבואו על הברכה גם המרצים החשובים הרבים הנוטלים חלק בכנס. וכן יבואו באי הכנס הצמאים להשכיל כיצד המשפט העברי מתמודד עם שאלות בנות הזמן הזה.

הרש לי לומר מילים אחדות על המשפט העברי ועל הצורך החיוני שאני רואה בשילובו במשפט של מדינת ישראל. **המשפט העברי הוא פאר היצירה היהודית ואחת החוליות המקשרות בין ערכי העבר ובין ערכי ההווה. אני מאמינה שמדינת ישראל לא תוכל להתקיים לאורך זמן רק כמדינת היהודים, עליה להיות מדינה יהודית!** מדינה יהודית היא מדינה המגדירה את עצמה לאור ערכים חיוביים ולא רק מתוך שלילה, תהיה זו שלילת הגלות או שלילת האנטישמיות. מחד גיסא, יש להתברך בהישגים האדירים של הדמוקרטיה הליברלית, שכן רק בני אדם חופשיים עשויים לבחור בחירות משמעותית. אך מאידך גיסא, אין לוותר על זהותנו היהודית. הניסיון של המפעל הצינוני לדגל על העושר התרבותי של אלפי שנות גלות יצר אמנם דור חדש, אך במידה רבה דור מנוצר. על מדינת ישראל להיות המקום שבו יתפתח במלוא עוצמתו הקיום היהודי מתוך מה שהרב סולוביצ'יק מכנה 'ברית ייעוד' ולא רק ברית גורל. זו צריכה להיות המשמעות של בית יהודי, בית לאומי לעם היהודי.

כיצד מתארגנות הנחות יסוד אלה בתחום המשפט? לכאורה, התשתית החוקתית קיימת זה מכבר, שכן חוקי היסוד שלנו, שנחקקו בראשית שנות התשעים, מצהירים על אופייה היהודי של המדינה כשהם ספחים את הערכים היהודיים כערכי תשתית בעלי תוקף חוקתי. כך לדוגמה, 'חוק יסוד כבוד האדם וחירותו' [סעיף 1א], קובע:

המבינים בבישול, הוא כבר נחשב למבושל, ברמה מינימאלית, שהממירים לאכול, אוכלים בישול כזה, זה נחשב לשליש בישולו, ולפי הרמב"ם חצי בישולו.

ש. יש לנו מתפלל יקר בבית הכנסת. אבא לילדים ולנכדים. שומר מצוות באדיקות מלמד את ילדיו ונכדיו לקרוא בתורה. מתפלל יום יום ושליח ציבור בבית הכנסת. בשנתיים האחרונות עברו עליו מספר אירועים שונים בחייו. ילדיו חלו מספר פעמים ונכדיו עברו מספר טראומות שערערו את חייו. הוא אדם אשר מאוד קשור לילדיו ונכדיו. הוא החליט באופן פתאומי שכל מה שקרה, קרה כתוצאה מעלייתו כשליח ציבור. שאולי והוא אינו ראוי להוציא את הציבור, כל שכן את משפחתו. האם נכון הדבר שהוא עשה? האם הוא ראוי להיות שליח ציבור? האם בעצם אי עלייתו מכפרת על מעשיו?
ת. ה' יאמר די לצערו וליוסוריו. יפה מצדו שהוא מפשפש במעשיו. לא נכון מצידו שהוא נמנע מלהיות ש"ץ. אדרבה, יש עדיפות שהוא מיוסר ביסורים, וכל שכן למי שמיוסר ביסורים ומקבלם באהבה.

ש. 1. מה דעת הרב קאפח ומארי בהטלת פתיל תכלת? הראיות של האנשים שמצאו את התכלת הן ראיות חזקות, א"כ היאך אנו נמנעים ממצווה זו לשיטת הרב קאפח ומארי? 2. ראיתי בספר שהוציא החמ"ד על הרב קאפח ומורשתו בשם "הוא היה אומר", ושם כתוב שהרב קאפח התיר לעלות להר הבית כמוכן למקומות המותרים ואחרי טבילה, האם זה נכון? מה דעת מארי בנושא זה? האם יש לברך על הטבילה לפני שאני עולה להר הבית?
ת. 1. מדברי מארי במשנה תורה, המחקרים שהיו לפניו, עד אז, אינם על הדרישות של תכלת, כפי שרבינו פירט אותם. ובשיחה בעל פה, אמר לי שמכלל ספק לא יצאו. ובפועל, הוא לא התעקף בטלית עם תכלת, גם לא הגר"ע יוסף ז"ל, אם כי, מישהו אמר לי לאחרונה, שמארי בערוב ימיו, כאילו, הכיר בחיוב בתוצאת מחקר מסוימת. איני יודע. 2. גם אני ניזון בעניין זה מאותם מקורות, אבל לפי ידיעתי, הוא לא עלה אף פעם לשם. וכן הוא היה חבר מועצת הרה"ר כשהחליטה, כמדומני פה אחד, לאסור העליה להר הבית.

האם זה בעייתי לענות את השרשרת הזאת או בכלל להחזיקה בבית או אולי אפילו אסור להחזיר לחנות? או שמא ניתן להקל מכיון שהצורות שטוחות? כמון העיניים והפה לא בולטות החוצה אלא להיפך הן שקועות פנימה.
ת. כל שאין האיברים מושלמים - מותר, כגון פחוסים וכיו"ב.

ש. אני משתמש עדיין בתפילין שהורי קנו לי. לאחרונה התוודעתי לנושא של תפילין לדעת רבינו הרמב"ם ואפילו שמעתי שיש אנשים שלא מברכים על תפילין שלא כדעת רבינו מספק ברכות לבטלה. האם אפשר להמשיך במנהגי לברך על התפילין שלי או באמת הדרך הנכונה היא להפסיק לברך עד אשר אקנה תפילין שהן כפי שיטת רבינו.

ת. איני יודע איזה תפילין קנו לך הורוך. אם מדובר בתפילין מהודרות, מותר לך לברך, עד שתרכוש לפי שיטת רבינו. כי היתר הברכה תלוי בכך שהתפילין כשרות לפי שיטה מסוימת. אך אם התפילין פסולות לכל הדעות, אין לברך.

"אין לדבר בשבת על קניית מצרכים בימי חול, בגלל ממצא חפצך ודבר דבר"

ש. 1. ידוע לי שבשבת אסור לומר: מחראסע במכונית, או אכתוב מכתב בשבת. אמא שלי שיטתה אותי שקשה לה לעשות את הקניות ליום חול ושבתי, בגלל הגב שלה. ואני אמרתי, פעם הבאה אני אקנה. דיברתי באופן כללי ולא ציינתי יום בשבוע, אלא התכוונתי לעזור ולסייע. יש לציין שבמחשבה התכוונתי גם על קניות לצרכי שבת (צורך מצוה) האם עברתי איסור? והאם לדעת מרן השו"ע מותר לדבר על עשיית מלאכה/איסור לצורך מצוה בשבת?
2. לגבי הלכות בישול בשבת. קראתי שהחזון איש מאבא כיצד משערים שליש בישול. בודקים מה הוא משך בישולו של אותו מאכל מעת שהתחיל לרתוח, ומחלקים את הזמן לשלוש. לדוגמא: אם זמן בישול המאכל מעת שהתחיל לרתוח הוא שעה, הרי ששליש בישולו הוא עשרים דקות, וכן על זה הדרך. האם ניתן לסמוך על כך להלכה? האם בדיעבד ניתן לסמוך על השיטה הזאת? אם פתחו את מסכה הסייר בשבת והחזירו את המכסה, איזו שיטה יש כדי לדעת אם המאכל הוא שליש בישול?
1. אין לדבר בשבת על קניית מצרכים בימי חול, בגלל ממצא חפצך ודבר דבר. 2. הבישול תלוי לא רק בזמן, אלא בעצמת האש, ובטיב החומר המתבשל ועוד. ולכן כל אופן בישול, שלפי

ש. הזמנתי חפץ חשמלי כלשהוא באינטרנט. כשהוא הגיע מחו"ל ראיתי שהמכשיר החשמלי הזה לא תקין ולא עובד. ביקשתי מהמוכר החזר כספי והוא החזיר לי את כספי ללא היסוס ואף לא ביקש כלל את המוצר בחזרה. השארתי את המכשיר החשמלי בבית הורי ולאחר כשבוע אבא שלי ניסה לתקן אותו והצליח ע"י הלחמה של משהו פנימי במכשיר. השאלה היא האם אני צריך לשלם בחזרה למוכר? אולי רק חלק מהסכום? או שמא (המוצר היה בשווי של כ-25 שקלים) בעצם אפשר לומר שהמוצר לא היה שווה כלום והמוכר הפקיר אותו כיון שלא היה תקין ואף אחד לא היה קונה אותו ממנו. ראוי לציין שסביר להניח שהמוכר הינו גוי.
ת. לכתחילה, היה עליך לשאול את המוכר שהחזיר את כספך, אם עליך להחזיר את המכשיר. בדיעבד, שהוא לא דרש את הכלי, ואיך הצליח לתקנו, עליך ליידע את המוכר, ואם ידרוש את המכשיר בחזרה, זכותך לבקש דמי תיקון.

ש. שמעתי שאסור לקצור את הדרך ולעבור דרך בית כנסת. האם זה תקף גם אם אני עובר דרך חצר בית הכנסת? מדובר על חצר כזאת שסביר להניח שהציבור שמה מברכים ברכת הלבנה בחוף ועושים תשליך. ת. האיסור לעשות בית הכנסת כפנדריא - מעבר, הוא רק לבית הכנסת ולא לחצר בית הכנסת. ברכת הלבנה בחצר בית הכנסת אינה מקדשת החצר כדון בית כנסת. ברכת הלבנה היא שבח ולא תפילה, וכן התשליך. אין הוידי נחשב לתפילה שמקדשת את ההקדש רק תפילה בציבור קדיש וקדושה, ומקום קבוע ולא מזדמן, מקדש את המקום.
אפילו קדושת הסמוכות לביה"כ, שיש והמאחרים מתפללים בהן בציבור, אינן קדושות בקדושת ביכ"ס, כי תפילות אלו הן מזדמנות והמקום (המדרכה), לא נועדה לכך.

ש. קנו לאשתי מעבודתה הקודמת בתור מתנת פרידה שרשרת זהב ובה דמויות קטנות חמודות של שתי ילדות (עשויות זהב, שטוחות). מסתבר שיש כאלו שעונדות שרשראות כאלה וכל אחת עונדת דמויות לפי מספר הילדים שלה. הדמויות הן בצורת אדם שצורת אדם (ידיים, רגליים, עיניים פה וכו').

מתוך שו"ת באתר "מורשת" www.moreshet.co.il ואתר "נצח ישראל" www.net-sah.org

בית הדין
לדיני ממונות
בראשותו של הרה"ג
רצון ערוסי שליט"א
רב העיר קריית אונו וחבר מועצת הרה"ר לישראל
קורא לציבור הרחב להתדיין רק ע"פ דין תורה בכפוף לחוק הבוררות.
לפרטים יש לפנות אל מזכיר ביה"ד בפקס: 1533-5351119
או באמצעות פניה בכתב לבקשת בורות, בציון פרטי הצדדים המלאים והמדויקים, לכתובת: בית הדין לדיני ממונות, ת.ד. 211 קריית אונו 55100 דוא"ל: bdmamonot@gmail.com

לְכֹן אֶל יוֹסֵף, אֲשֶׁר יֹאמַר לָכֶם תַּעֲשׂוּ

לאחר שראיתי דברי רבינו בה' בכורים פ"א ה"א וה"ז, פשטות צריך לפדות עוד פעם. יורנו הלכה למעשה

בכבוד רב וביקרא דאורייתא שלמה מחפוד בני ברק

ב"ה, יום ט' סיון תשל"ח לכבוד מו"ר הרה"ג המופלא וכבוד ה' מלא בכתם פז לאיסולה מו"ר יוסף קאפח שליט"א אחד"ש כדת

יורנו בדין שבא לפני באחד שטוען שהוא הלוח לחבירו בתימן 50 גרוש והמלוה נפטר בתימן וכעת הוא תובע מבניו של הנפטר ואין ללוה לא עדים ולא שטר אלא זה היה מלוה על פה והבנים טוענים שאינם יודעים מאומה, ובמבט ראשון חשבת שזהו הדין שכותב רבינו בה' מלוה ולוה פ"א ה"ו, אבל היות זה עניני ממונות לא עסקתי בהם עוד ספק

בעובדא דאתי לקמאי באחד שפדה את בנו אצל כהן חפשי ושמע האב שהיהודי הזה הוא מחלל שבת והספק אם הפדיון מועיל או שצריך לחזור ולפדות.

ובהשקפה ראשונה נסתייעתי משו"ת בנין ציון שאין מחללי שבת דזמינו נחשבין מומרים גמורים ואין צורך לחזור ולפדות, אולם

תשובה] לק"י כבוד הרב שליט"א שלום

א. אין היורשין חייבין לפרוט מאומה עיין הלכות מלוה ולוה פ"א ה"ו. ובפרט אם אביהם המנוח לא הניח להם שום רכוש כפי שאני משער המצב בנדון זה, הרי אפילו ידעו שלוה אינם חייבים להחזיר מכיסם כלום.

ב. גם לפי דברי רבנו שציינת הכוונה שאין נותנין לו לכתחלה, אבל אם כבר נתנו לו אין חייב לפדות שנית.

בכל הכבוד הראוי יוסף קאפח

